

**ЗАГАЛЬНА КОРОТКОСТРОКОВА ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«ІНСТРУМЕНТИ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ»**

МЕТОДОЛОГІЯ ТА СУЧАСНА ПРАКТИКА СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ

***Вакуленко Володимир Миколайович ,
кандидат наук з державного
управління,
доцент, заслужений працівник освіти
України***

Київ-2026

➤ ПРОГРАМНИЙ ЦИКЛ 2028-2034: НОВІ ВИКЛИКИ/НОВІ МОЖЛИВОСТІ

Євроінтеграція в умовах війни – безпрецедентний виклик, який стоїть перед Україною

На порядку денному – трансформація української регіональної політики з врахуванням вимог 22 глави

Особливий часовий дедлайн – початок нового програмного циклу

Досвід інших країн – джерело підказок

Регіональний розвиток ЄС

Регіональний розвиток ЄС базується на новій політиці згуртованості (Cohesion Policy) у рамках багаторічного бюджету на **2028–2034 роки**.

Замість сотень розрізнених програм, підтримка тепер надається через 27 Національних та регіональних планів партнерства (NRPP). Цей підхід спрощує доступ до коштів і жорсткіше пов'язує фінансування з реалізацією конкретних реформ

Регіональний розвиток ЄС

Основні пріоритети та зміни регіонального розвитку ЄС:

Бюджет і розподіл: На економічну, соціальну та територіальну згуртованість, включаючи рибальство та розвиток сільських громад, виділяється близько 450 млрд євро. Гарантований мінімум (понад 218 млрд євро) закріплений для найменш розвинених регіонів.

Національні та регіональні плани (NRPP): Новий механізм об'єднує ключові фонди (Фонд регіонального розвитку, Фонд згуртованості, Соціальний фонд) в один стратегічний план для кожної країни. Це дозволяє регіонам самостійно визначати пріоритети, але вимагає досягнення цільових показників та реформ.

Фокус на конкурентоспроможність: Нові європейські фонди спрямовуються на цифрову трансформацію, декарбонізацію, інновації, біотехнології та безпеку.

Програма Interreg: Збільшено фінансування до 10 млрд євро на транскордонну співпрацю та територіальний розвиток.

Інтеграція України:

Україна інтегрується в європейську систему регіонального розвитку. Міністерство розвитку громад розробляє Державну стратегію регіонального розвитку України на 2028–2034 роки, базуючись безпосередньо на принципах **політики згуртованості ЄС**.

Це включає підготовку до повноцінного використання інструментів ЄС та адаптацію українських територій до єдиного європейського економічного простору.

Принципи політики згуртованості ЄС

Концентрація: фінансування спрямовується на найменш розвинені регіони та країни-члени для подолання диспропорцій.

Програмування: багаторічні плани розробляються спільно Європейською Комісією та національними чи регіональними органами влади.

Партнерство: тісна співпраця між державними установами, регіонами, містами, соціально-економічними партнерами та громадянським суспільством на всіх етапах.

Додатковість (additionality): кошти ЄС доповнюють, а не замінюють національні чи регіональні державні витрати.

Співфінансування: проекти вимагають обов'язкового поєднання європейського фінансування з національними, регіональними або приватними інвестиціями.

КРАЇНИ ЄС: АРХІТЕКТУРА ПЛАНУВАЛЬНИХ ДОКУМЕНТІВ В РАМКАХ КОГЕЗІЙНОЇ ПОЛІТИКИ (ПОЛІТИКИ ЗГУРТУВАННЯ)

- **Національна стратегія розвитку** – ширший документ, фіксує власні пріоритети країни (кошти ЄС– лише одне, не єдине джерело ресурсів)
- **Угода про партнерство (Partnership Agreement)** з Єврокомісією на програмний цикл 2021–2027 – рамка використання коштів структурних фондів
- **Операційні програми (OP)** – «операційний» рівень: конкретні цілі (SO/RSO), прив'язані до 5 політичних цілей (PO) когезійної політики, з індикаторами і багаторічними обсягами фінансування; управляються спільно (shared management) з ЄК.
- **Ex-ante умови (Enabling Conditions)** – стратегія смарт-спеціалізації (S3/RIS3) як передумова доступу до коштів ЄС на підтримку інновацій; територіальні стратегії як передумова інструменту ІПІ (ст. 28–29 Регламенту 2021/1060).
- **Окремо й паралельно** – національні Плани відновлення та стійкості (Recovery and Resilience Facility / NextGenerationEU, 2021–2026)

Для кандидатів - ще немає доступу до структурних фондів, замість них – інструменти IPA III
Приклади: Новий план для Західних Балкан, Ukraine Facility
Принцип: «гроші в обмін на реформи»

Новий програмний цикл 2028-2034:
Новий документ - National and regional partnership plans

➤ НАСКРІЗНІ МОМЕНТИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

- **два ключові завдання** — підвищення показників соціально-економічного розвитку країни в цілому і водночас подолання міжрегіональних і міжтериторіальних диспаритетів;
- національні пріоритети**, які враховують, що в різних країнах ці дві проблеми проявляються дещо по-різному
- **стратегічні підходи**, які б максимально відповідали ключовим викликам, що стоять перед країною — залежно від географічних особливостей, рівня економічного розвитку, особливостей адміністративно-територіального устрою тощо;
- Політики, підкріплені конкретними інструментами і ресурсними забезпеченням**, їхня ефективність **моніториться за чітко визначеними індикаторами**;
- **планувальних документів різні за рівнем і спрямованістю**, які **узгоджені вертикально** (як «згори вниз», так і «знизу вгору») і **горизонтально**;
- механізми партнерств** за участю ключових стейкхолдерів як один із найбільш ефективних механізмів для забезпечення такого узгодження;
- **територіально-орієнтований підхід** із фокусом часто не тільки і не стільки на формально розмежовані адміністративно-територіальні одиниці, скільки на функціональні простори, в яких реально протікає життя людей.

ТЕРИТОРІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД У СТРАТЕГІЧНОМУ ПЛАНУВАННІ

Територіально-орієнтована політика (place-based policy),

яка враховує потенціал, функціональну роль та потреби кожної території.

Це означає, що державна підтримка має ґрунтуватися на реальних потребах громад, а рішення - враховувати їхню специфіку, а не застосовувати однакові підходи для всіх.

Саме громади забезпечують більшість базових послуг, від яких залежить добробут сімей, дітей і молоді.

- Безпекова політика як складова регіонального розвитку.

Повномасштабна війна змінила економічну географію України. Безпека, стійкість, демографічні зміни, логістика, релокація бізнесу та відновлення стають невід'ємною частиною стратегічного планування розвитку територій.

Пріоритети

- Створення безпечових умов для проживання та повернення громадян України в регіони та громади
- Реалізація стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в ЄС
- Забезпечення відбудови руйнувань війни за принципом "Build Back Better"
- Довгострокова стійкість держави, регіонів та громад
- Конкурентоспроможність і динамічний економічний розвиток з урахуванням Цілей сталого розвитку та необхідності досягнення кліматичної нейтральності не пізніше 2060 року
- Розвиток людського капіталу
- Національна згуртованість
- Інституційна спроможність та ефективне багаторівневе врядування

МІНРОЗВИТКУ

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ

**Що ми маємо на увазі,
коли застосовуємо поняття «стратегічне»?**

**Стратегічні рішення націлені
на майбутнє
і характеризуються
критичною важливістю
та підвищеною складністю**

Стратегія (Strategy) –
узагальнююча модель, що впорядковує
та програмує діяльність з досягнення бажаного
і можливого майбутнього

Стратегія складається з:

- ✓ обґрунтування стратегічного вибору (**глобальних цілей**)
- ✓ системи цільових орієнтирів ("**дерево цілей**")
- ✓ комплексу засобів реалізації стратегічних цілей
(**проектів, програм, їх портфелів**)

Структурно-змістовне представлення стратегії

Що дає громаді (регіону) розробка стратегії?

Стратегічне планування розвитку територій і громад
(*Strategic planning for the territories and communities development*) –

це системна технологія обґрунтування стратегічного вибору щодо майбутнього території та її територіальної громади, яка базується на усвідомленні комплексу взаємодіючих внутрішніх і зовнішніх факторів, що визначають потенціал і можливі сценарії розвитку території, і встановлює основні пріоритети діяльності для руху в обраному напрямі

Три ключових питання стратегічного планування:

- Хто і що ми є сьогодні, що ми робимо й чому?
- Ким ми хочемо стати у майбутньому, що думаємо робити і чому?
- Як ми постараємося досягти майбутнього бачення?

Що дає стратегічне планування?

завчасне передбачення майбутніх можливостей і необхідних змін

усвідомлення конкурентних переваг території та пошук шляхів заробляння коштів

визначення пріоритетів для розподілу обмежених ресурсів громади та встановлення тісного зв'язку з бюджетом на програмно-цільовій основі

можливість отримання підприємцями орієнтирів для розвитку бізнесу й завчасного узгодження інтересів підприємців, громадян та влади

сприяння залученню інвестицій через демонстрацію потенційним інвесторам, що розвиток території є керованим

встановлення зв'язку поточних рішень з перспективними завданнями

підвищення активності громади та перетворення її на реального актора

формування стратегічного мислення управлінців

Переваги стратегічного планування (організаційно-управлінський аспект)

- ✓ дає підстави для свідомого та впевненого уявлення про те, **що й для чого** робити, **чого не потрібно робити** й **чому**
- ✓ орієнтує на широке філософське осмислення управлінської діяльності крізь призму **основного призначення** організації
- ✓ розглядає **організацію** в її зовнішньому середовищі, визначає **цілі** й **задачі** діяльності, що є систематичною спробою відійти від **рутинного управління** та краще уявити **майбутнє організації**
- ✓ направляє увагу організації на **зміцнення її позицій** в нестабільному оточенні, завдяки чому щоденні дії перетворюються на загальний, осмислений **рух** до **заданої мети**
- ✓ на відміну від тоталітарного мислення не нав'язує **єдину модель** управління, а орієнтується на плюралізм підходів і позицій, на **співробітництво** для **узгодження інтересів**

Порівняння стратегічного і поточного управління

Стратегічне управління	Поточне (функціональне) управління
Орієнтовано на розвиток	Орієнтовано на підтримку існуючого стану
Сконцентровано на виявленні нових можливостей	Акцент робиться на ефективному використанні існуючих можливостей
Орієнтовано на середовище в цілому. Має широкий горизонт бачення, що виходить за межі організації та досліджує зовнішнє середовище	Орієнтовано, передусім, на організацію, вдосконалення її внутрішнього середовища
Орієнтоване на широкий спектр суспільно-політичних інтересів організації та поза нею (громади)	Діє в межах окремих напрямків діяльності, спеціалізованих завдань і професійних інтересів
Постановником завдань та носієм головних ідей є вище керівництво організації та громада в цілому	Реалізується менеджерами середньої та нижньої ланки

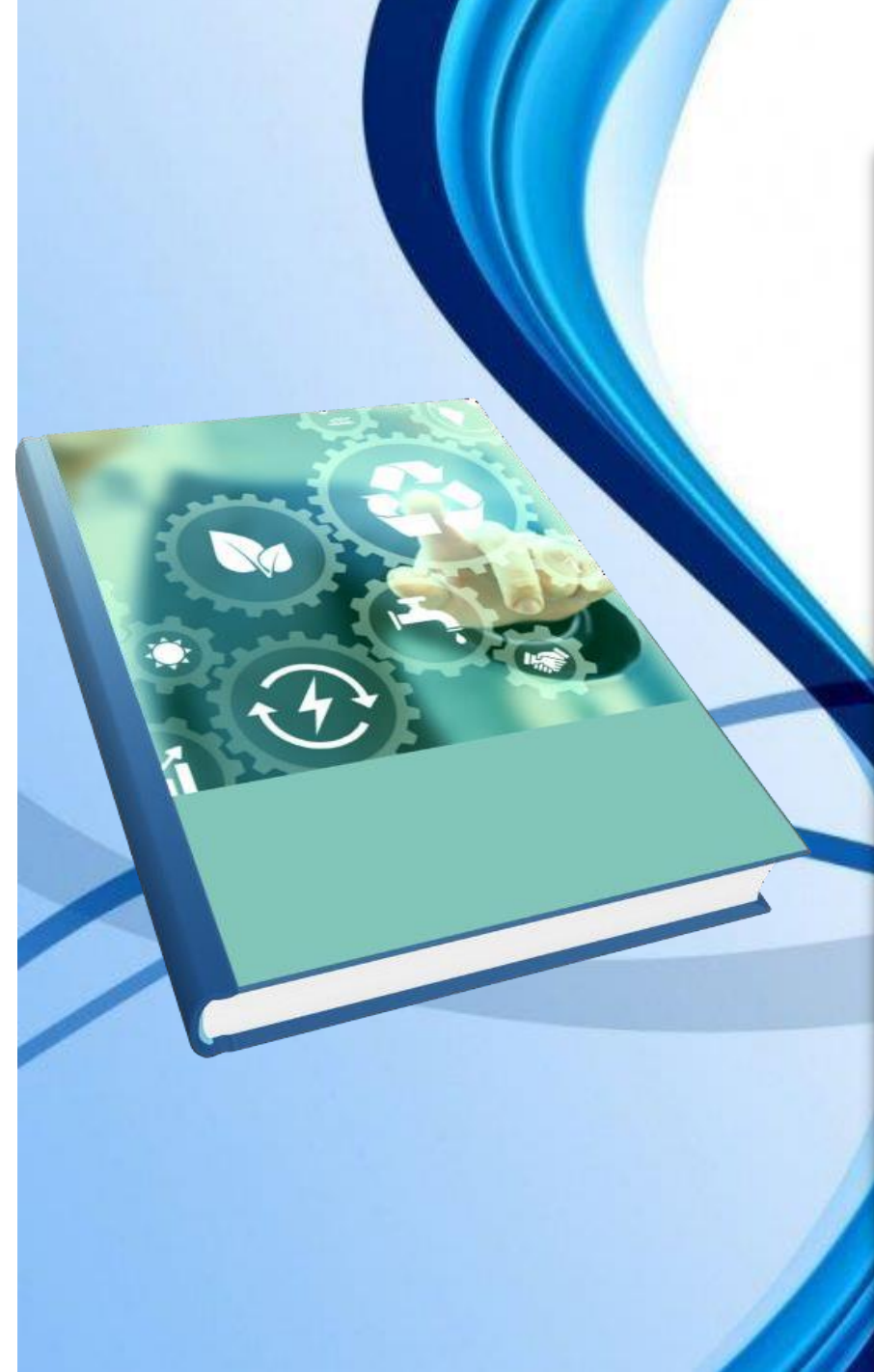
ОСНОВНИМИ ЗАКОНОДАВЧИМИ І НОРМАТИВНО-ПРАВОВИМИ АКТАМИ, ЯКІ РЕГЛАМЕНТУЮТЬ ПІДГОТОВКУ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ Є:

ЗАКони України:

- **"ПРО МІСЦЕВІ ДЕРЖАВНІ АДМІНІСТРАЦІЇ"** (із змінами)
- **"ПРО МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ"** (стаття 27);
- **"ПРО ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ"** (із змінами) (статті 11¹, 16, 21 та 23);
- **"ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ"** (із змінами);

ПОСТАНОВИ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ:

- **від 05 серпня 2020 року № 695** "Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки" (із змінами);
- **від 04 серпня 2023 року № 816** "Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів " (із змінами);
- **від 15 березня 2024 року № 305** "Деякі питання проведення моніторингу та оцінювання державної регіональної політики" (із змінами);
- **НАКАЗ МІНРЕГІОНУ від 21 грудня 2022 року №265** "Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад"

ЗАКОН УКРАЇНИ "ПРО ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ" (із змінами)

Цей Закон визначає основні правові, економічні, соціальні, екологічні, гуманітарні та організаційні засади державної регіональної політики як складової частини внутрішньої політики України, встановлює особливості відновлення регіонів та територій, що постраждали внаслідок збройної агресії проти України. {Пreamбула в редакції Закону [№ 2389-IX від 09.07.2022](#)}

Розділ II

ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Стаття 7. Система документів державної регіональної політики

1. Державна регіональна політика здійснюється відповідно до визначених напрямів на основі системи взаємопов'язаних документів стратегічного планування і реалізації державної регіональної політики.

2. До документів стратегічного планування державної регіональної політики належать:

- 1) Державна стратегія регіонального розвитку України;
- 2) регіональні стратегії розвитку;
- 3) стратегії розвитку територіальних громад.

3. До документів реалізації державної регіональної політики належать:

1) План заходів з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку України;

2) плани заходів з реалізації регіональних стратегій розвитку;

3) плани заходів з реалізації стратегій розвитку територіальних громад;

4) програми економічного і соціального розвитку Автономної Республіки Крим, областей, районів, міст Києва та Севастополя, територіальних громад.

4. Документи стратегічного планування і реалізації державної регіональної політики повинні узгоджуватися з відповідною містобудівною документацією.

5. Розроблення документів стратегічного планування і реалізації державної регіональної політики здійснюється з урахуванням напрямів державної регіональної політики, визначених цим Законом, та документів державного прогнозування і державного планування, визначених законодавством.

{Стаття 7 в редакції Закону [№ 2389-IX від 09.07.2022](#)}

Розділ II

ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Стаття 11¹. Стратегії розвитку територіальних громад

1. З метою планування розвитку територіальних громад (крім міст Києва та Севастополя) сільські, селищні, міські ради затверджують стратегії розвитку територіальних громад.

2. Проекти стратегій розвитку територіальних громад розробляються виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, що представляють територіальні громади, на строк та з урахуванням пріоритетів, що визначені Державною стратегією регіонального розвитку України та відповідними регіональними стратегіями розвитку.

3. Реалізація таких стратегій здійснюється на основі планів заходів з їх реалізації, що затверджуються відповідною сільською, селищною, міською радою.

4. [Методичні рекомендації щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад](#) затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної регіональної політики.

{Розділ II доповнено статтею 11¹ згідно із Законом [№ 2389-IX від 09.07.2022](#)}

Розділ III

ПОВНОВАЖЕННЯ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Стаття 16. Повноваження сільських, селищних, міських, районних рад у сфері державної регіональної політики

1. Сільські, селищні, міські, районні ради у сфері державної регіональної політики забезпечують підготовку та подають до Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій пропозиції щодо врахування інтересів відповідних районів, територіальних громад під час розроблення:

- 1) проекту Державної стратегії регіонального розвитку України та плану заходів з її реалізації;
- 2) регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації, а також регіональних програм розвитку і проектів регіонального розвитку, спрямованих на розвиток регіонів та функціональних типів територій.

2. Сільські, селищні, міські ради відповідно до цього Закону:

- 1) затверджують протягом дванадцяти місяців з дня затвердження відповідної регіональної стратегії розвитку на відповідний період стратегії розвитку територіальних громад, забезпечують їх фінансування та реалізацію;

ЗАКОН УКРАЇНИ "ПРО ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ" (із змінами)

Розділ IV ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Стаття 20. Механізми фінансування державної регіональної політики

1. Фінансове забезпечення державної регіональної політики здійснюється відповідно до цього Закону, [Бюджетного](#) та [Податкового кодексів України](#).

2. Механізмами фінансування державної регіональної політики є:

- 1) міжбюджетні трансферти з державного бюджету місцевим бюджетам;
- 2) об'єднання на договірній основі фінансових ресурсів суб'єктів державної регіональної політики, державних та приватних партнерів на принципах здійснення державно-приватного партнерства, міжнародних інституцій;
- 3) капітальні видатки державного бюджету;
- 4) державні цільові програми;
- 5) план відновлення та розвитку регіонів;
- 6) програми регіонального розвитку та регіональні програми розвитку;
- 7) проекти регіонального розвитку.

{Стаття 20 в редакції Закону [№ 2389-IX від 09.07.2022](#)}

Стаття 21. Джерела фінансування державної регіональної політики

1. Джерелами фінансування державної регіональної політики є:

- 1) кошти Державного бюджету України, зокрема державного фонду регіонального розвитку;
- 2) кошти місцевих бюджетів;
- 3) кошти, що надходять до державного бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ;
- {Пункт 3 частини першої статті 21 в редакції Закону [№ 2389-IX від 09.07.2022](#)}
- 4) кошти міжнародних організацій;
- 5) кошти з інших джерел, не заборонених законодавством.

Стаття 22. Державна підтримка регіонального розвитку

1. Державна підтримка регіонального розвитку ґрунтується на таких принципах:

- 1) відповідності Державній стратегії регіонального розвитку України та відповідній регіональній стратегії розвитку, а також плану заходів з її реалізації;
- 2) пріоритетності реалізації заходів та проектів плану відновлення та розвитку регіонів;
- 3) конкурсного відбору програм (проектів) регіонального розвитку;
- 4) ефективності використання залучених ресурсів;
- 5) спроможності об'єктів та суб'єктів, на фінансування яких залучаються кошти державного фонду регіонального розвитку, самостійно забезпечувати подальше власне фінансування або утримуватися за рахунок коштів місцевих бюджетів;
- 6) адекватної фінансової та іншої участі органів місцевого самоврядування, на території юрисдикції чи в інтересах яких реалізуються відповідні заходи, програми чи проекти;
- 7) неупередженого розподілу коштів державного бюджету;
- 8) сталості результатів - забезпечення стабільного довготривалого ефекту, збереження отриманих позитивних результатів у довгостроковій перспективі.

2. Державна підтримка регіонального розвитку спрямовується на фінансування:

- 1) програм і проектів регіонального розвитку, що забезпечують виконання завдань Державної стратегії регіонального розвитку України та планів заходів з її реалізації, розроблених з урахуванням особливостей функціональних типів територій;
- 2) плану відновлення та розвитку регіонів;
- 3) проектів та регіональних програм розвитку, що забезпечують виконання завдань регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації;
- 4) договорів співробітництва територіальних громад;
- 5) програм і проектів регіонального розвитку, які визначені пріоритетними за рішенням Кабінету Міністрів України.

Стаття 22¹. Державний фонд регіонального розвитку

1. Державна підтримка регіонального розвитку за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку здійснюється відповідно до цього Закону та [Бюджетного кодексу України](#).

ПОСТАНОВИ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ:

❑ від 04 серпня 2023 року № 816

"ПРО ДЕЯКІ ПИТАННЯ РОЗРОБЛЕННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ І ПЛАНІВ ЗАХОДІВ З ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАЗНАЧЕНИХ СТРАТЕГІЙ І ПЛАНІВ ЗАХОДІВ" (із змінами)

Пункт 8. Розроблення проектів регіональних стратегій здійснюється на основі оцінки потреб заінтересованих сторін та вигодонабувачів (бенефіціарів) у регіоні, оцінки гендерного впливу, а також з урахуванням:

розвитку територіальних громад, функціональних типів територій;

стратегій розвитку територіальних громад відповідного регіону (у разі їх затвердження).

абзац 2 Пункту 17 Моніторинг реалізації регіональної стратегії і виконання плану заходів може проводитися, зокрема, з використанням інформаційно-комунікаційної системи - єдиної геоінформаційної системи здійснення моніторингу та оцінювання розвитку регіонів і територіальних громад.

❑ від 05 серпня 2020 року №695

"ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ СТРАТЕГІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ НА 2021-2027 РОКИ" (із змінами у редакції постанови КМУ від 13 серпня 2024 року №940)

Загальна частина.

В Україні створено нормативно-правову основу і запроваджено нові підходи до стратегічного планування та фінансування регіонального розвитку. Реалізація державної регіональної політики на період до 2027 року здійснюватиметься на основі комплексного територіально-орієнтованого підходу, який передбачає, що об'єктом у рамках регіональної політики є регіони та територіальні громади, які характеризуються специфічним набором соціальних, просторових, безпекових, екологічних та економічних особливостей.

ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ ГРОМАД (ЗМІН ДО СТРАТЕГІЇ) необхідно враховувати :

- **ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ І ЗАВДАННЯ, ВИЗНАЧЕНІ ДЕРЖАВНОЮ СТРАТЕГІЄЮ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ НА 2021-2027 РОКИ, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року №695 (із змінами);**
- **ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ, ВИЗНАЧЕНИХ НАЦІОНАЛЬНОЮ ДОПОВІДЮ "ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: УКРАЇНА" з урахуванням Указу Президента України від 30 вересня 2019 року №722 "Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року";**
- **ОСНОВНІ ПРІОРИТЕТИ ДІЙ УРЯДУ;**
- **ЗАВДАННЯ ТА ОСНОВНІ ПРОГНОЗНІ МАКРОПОКАЗНИКИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА 2025-2027 РОКИ БЮДЖЕТНОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ НА 2025-2027 РОКИ, схвалені постановою Кабінету Міністрів України від 27 червня 2024 року №751;**
- **ОСНОВНІ ПРОГНОЗНІ МАКРОПОКАЗНИКИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА 2025-2027 РОКИ, схвалені постановою Кабінету Міністрів України від 28 червня 2024 року №780;**
- **ПОЛОЖЕННЯ:**
 - ПЛАНУ УКРАЇНИ, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 березня 2024 року № 244-р;**
 - ПЛАНУ ЗАХОДІВ З РЕАЛІЗАЦІЇ ДОРОЖНЬОЇ КАРТИ РЕФОРМУВАННЯ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ НА 2024-2028 РОКИ, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 червня 2024 року № 588-р;**
- **СТРАТЕГІЧНІ І ПРОГРАМНІ ДОКУМЕНТИ ДЕРЖАВНОГО РІВНЯ у відповідних галузях (сферах діяльності)**

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ЩОДО РОЗРОБКИ ПРОЄКТІВ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ З ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

СТРАТЕГІЯ та ПЛАН ЗАХОДІВ

узгоджуються:

МІСТОБУДІВНОЮ ДОКУМЕНТАЦІЄЮ

**ПЛАНОМ ВІДНОВЛЕННЯ ТА
РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ**

**ПРОГРАМИ (ПЛАНИ)
СТІЙКОСТІ РЕГІОНУ
(у разі наявності)**

СКЛАДОВІ ЄДИНОГО СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАЛЬНОГО ЦИКЛУ ПРИ ФОРМУВАННІ ПРОЄКТІВ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ З ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

1

АНАЛІЗ – вивчення ситуації у територіальній громаді, основних проблем та становища різних груп бенефіціарів, збір статистичних даних, у тому числі у розрізі різних соціальних та вікових груп жінок і чоловіків, проведення необхідних опитувань, фокус-груп із заінтересованими сторонами (проведення на цій основі соціально-економічного та SWOT-аналізу);

2

ПЛАНУВАННЯ – визначення сценаріїв розвитку, стратегічного бачення, стратегічних і оперативних цілей, способів реалізації завдань і заходів, а також визначення ключових результативних показників досягнення встановлених цілей Стратегії;

3

ВПРОВАДЖЕННЯ – розроблення та затвердження Плану заходів, формування бюджету з урахуванням цілей, визначених у Стратегії, реалізація місцевих програм розвитку, проєктів та заходів, моніторинг досягнення цілей та їх коригування у разі необхідності;

4

ОЦІНЮВАННЯ – визначення результатів впливу реалізації Стратегії на розвиток територіальної громади, досягнення запланованих результатів та врахування їх у наступному планувальному циклі.

ПРИНЦИПИ РОЗРОБКИ ПРОЄКТІВ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ З ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

1

СПІВРОБІТНИЦТВО — узгодження цілей, пріоритетів, завдань, заходів і дій центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, забезпечення співробітництва між ними під час формування та реалізації державної регіональної політики;

2

ПУБЛІЧНІСТЬ, ВІДКРИТІСТЬ та ПРОЗОРИСТЬ - забезпечення доступу громадськості, що передбачає інформування про цілі, пріоритети та очікувані результати та показники виконання Плану, а також забезпечує всіх суб'єктів господарської діяльності необхідними орієнтирами для планування власної виробничої діяльності

3

ПАРИТЕТНІСТЬ — створення рівних можливостей для висловлення позицій всіх сторін та забезпечення максимального врахування їх інтересів під час розроблення та реалізації регіональної стратегії

4

КООРДИНАЦІЯ — взаємозв'язок та узгодженість довгострокових стратегій, планів і програм розвитку на державному, регіональному та місцевому рівнях;

ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ З ВИКОРИСТАННЯМ:

- **ТЕРИТОРІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ;**
- **БЕЗПЕКОВОГО ПІДХОДІВ З УРАХУВАННЯМ ЗМІН ТА ВПЛИВУ, ЗАВДАНОГО ЗБРОЙНОЮ АГРЕСІЄЮ ПРОТИ УКРАЇНИ.**

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ЩОДО РОЗРОБКИ ПРОЄКТІВ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ З ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО РОЗРОБЛЕННЯ ПРОЄКТІВ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ З ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

НАКАЗ МІНРЕГІОНУ від 21 грудня 2022 року №265

**" ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ МЕТОДИЧНИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ПОРЯДКУ РОЗРОБЛЕННЯ,
ЗАТВЕРДЖЕННЯ, РЕАЛІЗАЦІЇ, ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНЮВАННЯ
РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД "**

ОСНОВНІ ЕТАПИ РОЗРОБКИ

ПРИМІРНА СТРУКТУРА
Стратегії розвитку територіальної громади

ВСТУП	
Розділ 1	АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА
Розділ 2	SWOT-АНАЛІЗ (аналіз сильних і слабких сторін громади, можливостей і загроз
Розділ 3	СЦЕНАРІЇ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
Розділ 4	СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
Розділ 5	СТРАТЕГІЧНІ, ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
Розділ 6	ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ, ОЦІНЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

РОЗДІЛ 1. АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА

ВИХІДНІ ДАНІ

ТЕНДЕНЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

ВПЛИВ ВІЙНИ

ОЦІНКА ПОТРЕБ ЗАІНТЕРЕСОВАНИХ СТОРІН ТА АНАЛІЗ ГЕНДЕРНОГО ВПЛИВУ

МІСТОБУДІВНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗА ПОПЕРЕДНІЙ ПЕРІОД СТРАТЕГІЙ (ЗА НАЯВНОСТІ)

РОЗДІЛ 2. SWOT-АНАЛІЗ

сильних, слабких сторін територіальної громади,
можливостей і загроз

НАКАЗ МІНРЕГІОНУ від 21 грудня 2022 року №265

SWOT-АНАЛІЗ

сильних, слабких сторін територіальної громади, можливостей і
загроз

Сильні сторони (позитивні фактори громади, які можуть бути використані для її розвитку)	Слабкі сторони (негативні фактори громади, які заважають її розвитку)
• •	• •
Можливості (позитивні фактори зовнішнього впливу, які сприяють розвитку громади)	Загрози (негативні фактори зовнішнього впливу, які заважають розвитку громади)
• •	• •

РОЗДІЛ 3. СЦЕНАРІЇ РОЗВИТКУ

РОЗВИТОК ГРОМАДИ МОЖЕ ВІДБУВАТИСЬ ЗА ОДНИМ ІЗ ЧОТИРЬОХ СЦЕНАРІЇВ:

1

ІНЕРЦІАЛЬНИЙ – формується на основі припущень, що протягом тривалого часу вплив зовнішніх і внутрішніх факторів на стан територіальної громади залишиться незмінним

2

АЛЬТЕРНАТИВНИЙ – формується для подальшого перегляду, корекції та уточнення цілей розвитку (у разі потреби)

3

ОПТИМІСТИЧНИЙ – ґрунтується на припущеннях, що будуть сформовані найсприятливіші зовнішні (глобальні та національні) та внутрішні (ті, які територіальна громада здатна створити самостійно) фактори впливу

4

ПЕСИМІСТИЧНИЙ – є результатом критичної оцінки та врахування негативного впливу зовнішніх і внутрішніх факторів

РОЗДІЛ 4. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ ГРОМАДИ

СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ - це формулювання позиції, яку громада планує здобути в останньому році реалізації стратегії розвитку громад:

**В ЕКОНОМІЧНІЙ,
ІННОВАЦІЙНІЙ,
СОЦІАЛЬНІЙ,**

**ЕКОЛОГІЧНІЙ
СФЕРАХ**

РОЗДІЛ 5. СТРАТЕГІЧНІ, ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

НАКАЗ МІНРЕГІОНУ від 21 грудня 2022 року №265

ДЕРЕВО ЦІЛЕЙ

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ МІСТА КИЄВА ДО 2027 РОКУ

Основними пріоритетами і стратегічною метою розвитку Києва в період до 2027 року визначено такі напрями: підвищення рівня безпеки, стійкості громади та якості життя мешканців і мешканок, що визначається безбар'єрним безпечним міським середовищем, економічним добробутом і комфортом життя в місті з багатою культурою та історичною традицією.

В оновленій Стратегії також врахували такі важливі аспекти як створення безбар'єрного простору та забезпечення соціальної інклюзії в місті; рівні права і можливості жінок і чоловіків; розвиток економіки на основі смартспеціалізації.

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ МІСТА КИЄВА ДО 2027 РОКУ

Що оновили у Стратегії?

Наскрізними для стратегічного розвитку всіх сфер життєдіяльності столиці є посилення безпекової ситуації та підвищення стійкості міста до зовнішніх чинників; дотримання принципів людиноцентричності та безбар'єрності; забезпечення рівних можливостей кожній людині реалізовувати свої права й отримувати послуги.

Крім того, у документі закладені:

- створення умов для відновлення та розвитку людського капіталу;
- стимулювання розвитку економіки та підтримки бізнесу;
- сприяння реалізації інвестиційних інфраструктурних проєктів у різних сферах життєдіяльності міста, зокрема з використанням державно-приватного партнерства;
- збереження історичної самобутності столиці

Смарт-спеціалізація (S3)

Смарт-спеціалізація (S3) є ключовою рамковою основою Політики згуртування Європейського Союзу, спрямованої на сприяння регіональному розвитку шляхом цілеспрямованих інвестицій в інновації та дослідження. S3 використовує унікальні сильні сторони та активи кожного регіону для стимулювання економічного зростання, конкурентоспроможності та створення робочих місць.

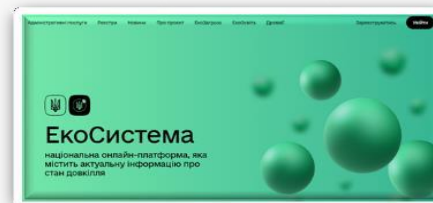
Для України у 2026 році смарт-спеціалізація перестала бути просто «експериментальним європейським підходом». Це критично важливий інструмент повоєнного відновлення та безальтернативна вимога Європейської Комісії для доступу регіонів до структурних та інвестиційних фондів ЄС у рамках перед вступної допомоги та програми Ukraine Facility.

**ЗВІТ
ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ
ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ**
_____ територіальної громади
на _____ роки

**ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ
ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ**

- **ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ:**
**ВІДПОВІДНО ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «Про
стратегічну екологічну оцінку» (із змінами);**

З УРАХУВАННЯМ Методичних рекомендацій
із здійснення стратегічної екологічної оцінки
документів державного планування,
затверджених наказом Мінекології від 10
серпня 2018 року №296 (із змінами);

РЕЄСТРАЦІЯ
стратегічної
екологічної оцінки на
єдиній платформі
«ЕкоСистема».

- **НАПРАВЛЯЄТЬСЯ:** до Міністерств.
- **РОЗМІЩУЄТЬСЯ НА ОФІЦІЙНИХ ВЕБСАЙТАХ**
територіальних громад;
- **ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ ПРОВЕДЕННЯ**
громадських обговорень

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ МІСТА КИЄВА ДО 2027 РОКУ

Основними пріоритетами і стратегічною метою розвитку Києва в період до 2027 року визначено такі напрями: підвищення рівня безпеки, стійкості громади та якості життя мешканців і мешканок, що визначається безбар'єрним безпечним міським середовищем, економічним добробутом і комфортом життя в місті з багатою культурою та історичною традицією.

В оновленій Стратегії також врахували такі важливі аспекти як створення безбар'єрного простору та забезпечення соціальної інклюзії в місті; рівні права і можливості жінок і чоловіків; розвиток економіки на основі смартспеціалізації.

Дякую за увагу!